

римського права. Тобто можливість кореляції правових систем залежить від готовності і здатності нашого суспільства до сприймання Західноєвропейських базових цивілізаційних цінностей. Концепція сучасного цивільного права України сформувалася на підґрунті європейських уявлень про приватне право, які, у свою чергу, ґрунтуються на рецепції римського приватного права, що є першоджерелом західних кодифікацій [6, с. 244].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондар Н. А. Історико-правові засади рецепції римського приватного права в правовій системі Польщі // Актуальні питання публічного та приватного права. – 2014. – № 1. – С. 6-13.
2. Габаковська Х. Характерні особливості впливу римського права на правові системи Західної Європи // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. – 2016. – № 855. – С. 136-141.
3. Дождев Д. В. Римское частное право: учеб. для вузов / Д. В. Дождев; под ред. В. С. Нерсисянца. – М.: НОРМА, 2002. – 784 с.
4. Пастушок Г. І. Значення основоположних цінностей римського права для формування правової традиції Європейського Союзу // Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. – 2016. – Вип. 8. – С. 31-37.
5. Покровский И. А История римского права. – Мн.: Харвест, 2002. – 528 с.
6. Харитонов Є. О. Методологічні засади дослідження проблем правової адаптації України до внутрішнього ринку ЄС // Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». – 2015. – Т. 17 – С. 232-270.
7. Харитонova О. І. Порівняльне право Європи: Основи порівняльного правознавства. Європейські традиції / О. І. Харитонova, Є. О. Харитонов. – Х.: Одиссей, 2002. – 592 с.

***Дроздов Андрій Олександрович,**
студент 3 курсу факультету прокуратури та слідства
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник – к.ю.н., доцент Деревнін В.С.*

ВПЛИВ РИМСЬКОГО ПРАВА НА ПРАВОВУ СУЧАСНІСТЬ

Римське право з'явилося на світ приблизно дві з половиною тисячі років тому. А Батьківщина Римського права і досі являється одним з центрів сучасної цивілізації. Саме визначення «римського права» інколи обмежують лише рамками існування «Римської держави» але це не зовсім правильно.

Оскільки досі вплив на юридичний світ Римського права дуже суттєвий. «Всі поняття континентального цивільного права являються римськими» [8, с. 62] – дуже влучно зазначив О.О. Іванов . Вже за часів УРСР Римське право досліджувалось такими вченими як О. А. Підпригора [1; 2] та В.А. Бека , на сьогодні такі дослідження проводять : В.В. Васильченко , І.Г. Бабич [5]. Але ні в одній з праць вищезгаданих дослідників не було вивчення історичного значення Римського права певного зв'язку з сучасністю . Під значним впливом римського права відбулось формування сучасних національних законодавчих систем в тому числі . Воно пронизало нашу правову сучасність тому юрист в наш час може багато зрозуміти та вичерпнути саме завдяки звертанню до першоджерел . Саме завдяки римські юристи довели до нас те що право варте уваги , ним потрібно займатись , вивчати його . Підкреслюючи вищезазначене можна з точністю вважати що Римське право стало підґрунтям сучасних правових систем як мінімум країн Європи , а при детальному розборі то і багатьох неєвропейських держав. Мається на увазі не скільки рецептивний вплив , скільки ідейно-світоглядні принципи котрі досі актуальні . Великої уваги заслуговує думка відомого українського цивіліста Є. Харитонова який зазначає про прагматично – технологічні принципи : використання і сприйняття засад технології права , норм позитивного римського права як зразок особливо в процесі кодифікаційних робіт , ідеологічні : стосуються світоглядно – настановчих ідей римського права .

Варто також зазначити і про певний ефект бумерангу в Римській державі який стосується права , оскільки сама Римська правова система зазнала суттєвого впливу від народів які покорила . Прикладом тому є закон XII таблиць – був запозичений в Греції . Саме ці ознаки притаманні Римському праву того часу його гнучкість та толерантність щодо підкорених народів сприяла його поширенню на всі інші народи . Інструменти космополітизму використані римськими вченими мають втілення в нинішній Європі , в точності Європейському Союзу де всі держави злились в одне єдине з ціллю побудови єдиної правової спільноти , а тому числі Римському праву характерні ідеї мультикультуралізму – поєднання певних частин однієї культури з іншою (інших) . Останній використовували для співжиття різних етносів , культур , релігій – певний інструмент вирішення багатьох проблем. Досліджуючи вчення римських юристів можна підсумувати що римське позитивне право таврувало ідею справедливості як основу – принцип справедливості мав особливе значення.

До принципу справедливості «звертались» в тих випадках коли аргументації певних норм було недостатньо . Сучасне поняття справедливості де людина уявляється як індивідуум з своїми невід'ємними правами . Вже в

наш час принцип справедливості був закріплений в Статуті ООН , Загальній декларації прав людини.

Римське право започаткувало індивідуалізм – як правове втілення індивідуальності особи (образ замкненого в своїх інтересах та самотнього індивідуума) – той хто відповідає за свої вчинки самостійно і самостійно бере участь в цивільному обороті .

При вивченні питання Римського права та його впливу на сучасну правову культуру варто зачепити момент рецепції . За основу цього поняття можна взяти запозичення , відбір , процес відновлення дії того нормативного змісту з римського права який є придатним для регулювання сучасних відносин в суспільстві. Рецепція дуже близька до поняття акультурації – процес взаємовпливу однієї правової культури з іншою , певного прищеплення однієї до іншої. Відрізняє їх те що рецепція є більш глобальною та зачіпає всю правову систему і ніяк інакше .

Питання рецепції Римського приватного права є актуальним незважаючи на поважний вік римської правової системи – тому є приклад Кодекс Юстиніана (Codex Iustiniani) оприлюднений ще 7 квітня 529 року.

Рецепція поділяється на такі типи:

Західноєвропейська має такі риси як: відсутність глибокої наукової бази, обмеженість в видах рецепції , провадження за «ініціативою зверху».

Східноєвропейська має такі риси як: провадження за «ініціативою знизу», глибока та змістовна наукова база , плюралізм правових думок .

В підсумку варто зазначити що вплив Римського права на правову сучасність над серйозний і це заслуговує поваги , особливо звертаючи увагу на поважний вік правової системи. Римське право суттєво вплинуло на формування правових систем сучасності. Завдяки його принципам «мультикультуралізму» – співіснування в одній державі різних етносів, релігій, культур з збереженням кожної з них, «індивідуалізму» – визначення особи як такої що самостійно може брати участь в цивільному обороті , та самостійно відповідати за свої вчинки , «космополітизму» – поєднання загальнолюдських цінностей та інтересів з національними, сучасність отримала дуже вагомий вклад.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Подопригора А.А. Основы римского гражданского права :учеб.пособ. /А.Подопригора .-К ., 1990 – 314 с.
2. Подопригора , О.А. Римське право : підруч. / О.А. , Є.О. Харитонов. – К. : Юрінком Інтер , 2003 – 512 с.

3. Оборотов , Ю.М. Традиції та новації в правовому розвитку : загальнотеоретичні аспекти : дисертація д-ра юрид.наук 12.00.01 / Оборотов Юрій Миколайович . – Одеса , 2003 – 379 арк.
4. Харитонов О.І., Харитонов Є.О.. Порівняльне право Європи: Основи порівняльного правознавства. Європейські традиції.- Х.: «Одіссей».- 2002 р.- 592 с.
5. Бабич , І.Г. Принцип справедливості в римському праві і у сучасному зобов'язальному праві України: автореф .дис. на здобуття наук.ступеня канд.юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес ; сімейне право; міжнародне приватне право» / І.Г.Бабич .- Одеса , 2006. – 22 с.
6. Омельченко О. А. Римское право: учебник / О. А. Омельченко. – [2-е изд., исправл. и доп.]. – М. : ТОН-Остожье, 2000. – 208 с
7. Задорожний Ю. А. Основи римського приватного права : курс 141 лекцій / Ю. А. Задорожний. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2009. – 92 с
8. Вовк В. М. Римське право і сучасне європейське право / В. М. Вовк // Порівняльно правові дослідження : укр.-грец. міжнар. наук. юрид. журнал. – 2009. – № 2. – С. 14–19.
9. Зайтай І. Рецепція зарубіжного права і порівняльного права / І. Зайтай // Порівняльне правознавство. – 2013. – № 1–2. – С. 13–36.
10. Пастушок Г. І. Значення основоположних цінностей римського права для формування правової традиції Європейського Союзу / Г. І. Пастушок // Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. – 2016. – Вип. 8. – С. 31–37.
11. Вовк В. М. «Правовий менталітет» стародавніх римлян / В. М. Вовк // Вісник Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого. – 2012. – № 3 (13). – С. 261 – 265.
12. Гражданское право :учеб : [у 3 ч.] / Н.Д. Егоров , И.В. Елисеев , А.А. Иванов и др .; под ред. А.П. Сергеева , Ю.К. Толстого. – М. : Проспект,1997. – Часть 1. – 600с.

Кулакевич Юлія Анатоліївна,

студентка 4 курсу факультету цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник – асистент Галупова Л. І.

ПРАВОВИЙ СТАТУС ПАТЕНТНИЙ ПОВІРЕНИХ

На сьогодні в Україні важливу роль займає інститут представництва у справах інтелектуальної власності, або ж інститут патентних повірених. Так